

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1908

Vragen van het lid **Bontes** (Bontes) aan de Staatssecretaris van Financiën over *de oproep van de directievoorzitter van Vitens om de waterbelasting af te schaffen* (ingezonden 8 april 2014).

Antwoord van Staatssecretaris **Wiebes** (Financiën) (ontvangen 9 mei 2014).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de oproep van de directievoorzitter van het grootste waterbedrijf van Nederland, Vitens, om de Belasting op Leidingwater (BoL) zo snel mogelijk af te schaffen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat geen enkel ander land in Europa een dergelijke belasting op leidingwater kent? Zo ja, wat is de reden dat Nederland deze belasting dan wel heeft ingevoerd?

Antwoord 2

Alle landen binnen de Europese Unie kennen wel één of meerdere heffingen op water. Daarbij wordt in Denemarken een soortgelijke belasting op leidingwater geheven als in Nederland. De Nederlandse belasting op leidingwater is ingevoerd als alternatief voor een btw-maatregel die niet houdbaar bleek te zijn. Bij het Belastingplan 1999 was geregeld dat de levering van water van het verlaagde btw-tarief naar het algemene btw-tarief werd overgebracht. Deze maatregel had twee doeleinden, namelijk een schuif van inkomsten- en loonbelasting naar milieubelastingen en het, naast de al eerder ingevoerde grondwaterbelasting, extra stimuleren van een zuinig gebruik van water. Nadat bij amendement was ingevoegd dat de eerste 50 m³ per jaar onder het verlaagde btw-tarief zouden blijven vallen, was deze regeling niet meer richtlijnconform (BTW-Richtlijn 2006). Het strookt namelijk niet met het neutraliteitsbeginsel om twee verschillende btw-tarieven te hanteren voor hetzelfde product. Als alternatief is in 2000 de belasting op leidingwater ingevoerd.

¹ http://www.deweekkrant.nl/artikel/2014/april/06/vitens_watertaks_niet_zuiver_361

Vraag 3 en 4

Bent u het ermee eens dat drinkwater een primaire levensbehoefte is en bovendien in ruime mate aanwezig is in Nederland en dat het derhalve absurd is om hier belasting over te heffen? Zo neen, waarom niet? Hoe beoordeelt u de stelling van Vitens dat de belasting op leidingwater een schijnmaatregel is waarvan iedereen weet dat die niet werkt?

Antwoorden 3 en 4

Ik ben het met de heer Bontes eens dat drinkwater een eerste levensbehoefte is. Het kabinet erkent dit ook in de Beleidsnota Drinkwater.² Het kabinet streeft naar schoon drinkwater voor nu en later. Zoals aangegeven in de beleidsnota is de drinkwaterkwaliteit in Nederland hoog, maar staat de kwaliteit van de drinkwaterbronnen onder druk. Daarnaast vraagt een mogelijke stijging van de drinkwater vraag in de toekomst ook aandacht voor een voortgaande inzet op het zuinig omgaan met (drink)water. Een belasting op water kan hieraan bijdragen doordat deze kostprijsverhogend werkt. Overigens was de belasting op leidingwater zoals hiervoor aangegeven onderdeel van een schuif van de directe belastingen naar een indirecte milieubelasting. Zoals elke andere belasting is ook deze belasting primair gericht op het verwerven van algemene middelen ter bekostiging van de overheidsuitgaven.

Vraag 5

Klopt het dat ruim 30% van de kraanwaterrekening uit belastingen bestaat, waaronder de precariobelasting, btw en de belasting op leidingwater, en dat Nederland hiermee in Europa kampioen belastingheffen op kraanwater is? Bent u het ermee eens dat dit percentage veel te hoog is en – indien afschaffing van de belasting niet tot de mogelijkheid behoort – tenminste gehalveerd zou moeten worden of tot het Europees gemiddelde moet worden bijgesteld?

Antwoord 5

De prijs van water verschilt aanzienlijk per regio. In Nederland zijn tien drinkwaterbedrijven actief waarbij het tarief sterk varieert. Dit komt in de eerste plaats omdat de herkomst van het water per regio verschilt. In sommige gebieden kan (mede) gebruik worden gemaakt van grondwater, terwijl waterbedrijven in andere gebieden geheel of nagenoeg geheel zijn aangewezen op oppervlaktewater. Bovendien verschilt de kwaliteit van het water per regio en moet in sommige regio's het water dus extra gezuiverd worden. Naast het tarief per m³ brengen drinkwaterbedrijven een vastrecht in rekening. Ook dit vastrecht verschilt per drinkwaterbedrijf en soms zelfs per gemeente, in verband met de doorberekening van gemeentelijke precariobelasting voor bijvoorbeeld waterleidingen in gemeentegrond. Deze precariobelasting kan als onderdeel van de kostprijs van het water worden doorberekend aan de afnemers. Slechts een deel van de gemeentes brengt precariobelasting in rekening, waarbij de tarieven sterk kunnen verschillen. Tot slot heft de overheid nog belasting op leidingwater en 6% btw over de vergoeding voor het geleverde water. Bij de belasting op leidingwater is de belastingdruk per m³ mede afhankelijk van de in totaal per jaar afgenomen hoeveelheid leidingwater, zowel in de huidige opzet met heffingsplafond als bij het vanaf 1 juli 2014 voorziene degressieve tarief. Gezien het voorgaande is niet eenduidig te zeggen of de verschillende belastingen en heffingen 30% van de rekening betreffen, omdat dit kan verschillen per regio, per gemeente en per verbruiker. Een vergelijking op Europees niveau van waterprijzen en belastingen en heffingen voor water zal naar verwachting nog grotere onderlinge verschillen te zien geven, gezien ook de grote verschillen tussen lidstaten in de situatie rond de nationale en regionale watervoorziening. Het is niet waarschijnlijk dat daaruit een lijn kan worden gedestilleerd die richtinggevend zou kunnen zijn voor het Nederlandse beleid op dit terrein. Verder kan nog worden opgemerkt dat de belasting op leidingwater ingevolge de Begrotingsafspraken 2014 juist is verhoogd en de grondslag is verbreed bij het Belastingplan 2014. Mijn ambtsvoorganger heeft daarbij

² <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/notas/2014/04/25/beleidsnota-drinkwater.html>

toegezegd dat samen met de sector mogelijke knelpunten in de leidingwaterbelasting zullen worden onderzocht. Momenteel wordt daaraan de laatste hand gelegd. Over de resultaten van deze inventarisatie en mogelijke maatregelen in verband met de geconstateerde knelpunten zal ik uw Kamer naar verwachting op korte termijn informeren.